

IJTIMOIIY ISH SAMARADORLIGI MEZONLARI

Kamolbayeva Maftuna Qudrat qizi - *University of Management and Future Technologies universiteti, 312-guruh talabasi*

Annotatsiya: *Ushbu maqolada ijtimoiy ish samaradorligini baholash mezonlari tahlil qilinadi. Ijtimoiy xizmatlarning natijadorligi va foydalanuvchilarning qoniqish darajasi muhim omillar sifatida ko'rib chiqiladi. Shuningdek, resurslardan samarali foydalanish, davomiylik, inklyuzivlik va innovatsion yondashuvlarning ahamiyati yoritiladi. Tadqiqot natijalari ijtimoiy ishni yanada rivojlantirish va samaradorligini oshirish uchun zarur bo'lgan mezonlarni belgilashga yordam beradi.*

Kalit so'zlar: *Ijtimoiy ish, samaradorlik, natijaviylik, foydalanuvchilar qoniqishi, resurslar, barqarorlik, innovatsiya, inklyuzivlik, adolat.*

Kirish

Ijtimoiy ish – bu jamiyatning turli qatlamlari, ayniqsa himoyaga muhtoj guruhlar bilan ishlashni o'z ichiga olgan soha bo'lib, uning samaradorligini baholash muhim ahamiyat kasb etadi. Ijtimoiy ish samaradorligi muayyan mezonlar asosida baholanadi va bu mezonlar xizmat ko'rsatish jarayoni, natijadorlik va foydalanuvchilarning qoniqish darajasi bilan bog'liq. Ushbu maqolada ijtimoiy ish samaradorligini baholash mezonlari va ularning amaliy ahamiyati tahlil qilinadi.

Ijtimoiy ish samaradorligini baholash mezonlari

Ijtimoiy ish natijalari uning haqiqiy foydasi bilan o'lchanadi. Masalan, nogironlar yoki kam ta'minlangan oilalar uchun amalga oshirilgan dasturlar natijasida ularning hayot sifati yaxshilangani samaradorlik mezonlaridan biri bo'lishi mumkin. Natijaviylikni baholashda quyidagi omillar e'tiborga olinadi:

- Xizmatlar natijasida mijozlarning hayotida qanday o'zgarishlar sodir bo'ldi?
- Muammoning hal etilish darajasi qanday?
- Uzoq muddatli ijobiy ta'sir bormi?

Ijtimoiy xizmatlardan foydalanayotgan shaxslarning fikri va qoniqish darajasi samaradorlikni baholashning muhim mezonidir. Agar mijozlar o'z muammolarining hal etilganini his qilsa va ko'rsatilayotgan xizmatdan mamnun bo'lsa, demak, xizmat samarali hisoblanadi. Bunda foydalanuvchilarning fikr-mulohazalari va takliflari, qoniqish darajasini aniqlash uchun so'rovnomalar va intervyular, foydalanuvchilar tomonidan bildirilgan tavsiyalar va tanqidlar inobatga olinadi.

Ijtimoiy ish uchun ajratilgan moliyaviy, moddiy va inson resurslarining optimal foydalanishi ham samaradorlik mezonlaridan biridir. Masalan, kichik budjetga ega loyihalar yuqori natijalarga erishgan bo'lsa, bu resurslardan samarali foydalanish sifatida baholanadi. Muhim jihatlar:

- Ajratilgan mablag'ning maqsadga muvofiq ishlatilishi
- Xodimlarning malakasi va tajribasidan to'g'ri foydalanish
- Minimal xarajat bilan maksimal natijaga erishish

Ijtimoiy xizmatlarning uzoq muddatli natijalarga olib kelishi samaradorlikning asosiy belgisidir. Bir martalik yordam berish o'rniga, ijtimoiy ish uzoq muddatli barqarorlikni ta'minlashi kerak. Masalan:

- Loyihalarning uzoq muddatli ta'siri
- Ijtimoiy muammolarni hal qilish uchun tizimli yondashuv
- Jamoatchilik va nodavlat tashkilotlari bilan hamkorlik orqali barqaror rivojlanish

Inklyuzivlik va adolat

Ijtimoiy xizmatlarning jamiyatning barcha qatlamlari uchun ochiqligi va adolatli taqsimlanishi ham samaradorlikni baholashning muhim omillaridan biridir. Ijtimoiy adolat tamoyillariga asoslangan holda xizmat ko'rsatish quyidagi jihatlar bilan belgilanadi:

- Kamsitish va diskriminatsiyaning oldini olish
- Hamma uchun teng imkoniyatlar yaratish
- Jamiyatning barcha qatlamlarini qamrab olish

Zamonaviy ijtimoiy ishda innovatsion yondashuvlar joriy etilayotgani samaradorlikni oshiradi. Masalan, raqamli texnologiyalar yordamida ijtimoiy

xizmatlarni ko'rsatish yoki psixologik qo'llab-quvvatlash uchun onlayn platformalarni ishga tushirish samaradorlikka ijobiy ta'sir ko'rsatadi. Innovatsiyalar zamonaviy texnologiyalar va raqamli yechimlardan foydalanish, yangi metodikalar va yondashuvlarni tatbiq etish, tajribali va professional xodimlarning ijodiy tashabbuslarga asoslangan bo'lishi kerak.

Ijtimoiy ish samaradorligini baholash uchun turli mezonlar qo'llaniladi. Ushbu mezonlar natijaviylik, foydalanuvchilar qoniqishi, resurslardan samarali foydalanish, barqarorlik, adolat, hamda innovatsion yondashuv kabi jihatlarni o'z ichiga oladi. Samarali ijtimoiy ish natijasida jamiyatdagi muammolar hal qilinib, insonlarning turmush darajasi yaxshilanadi. Shu sababli, ijtimoiy ishni rivojlantirish va samaradorligini oshirish uchun tizimli yondashuv va innovatsiyalarni qo'llash muhim ahamiyat kasb etadi.

Xulosa

Ijtimoiy ish samaradorligini ta'minlash va baholash – bu jamiyatdagi muammolarni hal qilishda muhim ahamiyatga ega bo'lgan jarayonlardan biridir. Samaradorlik mezonlari yordamida ijtimoiy xizmatlarning natijalari tahlil qilinib, ularning foydalanuvchilarga qanday ta'sir ko'rsatayotgani aniqlanadi. Ushbu maqolada keltirilgan mezonlar – natijaviylik, foydalanuvchilar qoniqishi, resurslardan samarali foydalanish, davomiylik, inklyuzivlik va innovatsion yondashuvlar ijtimoiy ishning umumiy sifatini oshirishga xizmat qiladi.

Birinchi navbatda, natijaviylik ijtimoiy xizmatlarning real hayotdagi ta'sirini o'lchash imkonini beradi. Agar xizmatlar orqali jamiyatning himoyaga muhtoj qatlamlari o'z muammolarini hal qila olsa va ularning hayoti yaxshilansa, bunday xizmatlar samarali hisoblanadi. Bu jarayonda foydalanuvchilarning qoniqish darajasi ham katta ahamiyat kasb etadi, chunki ular xizmatlarning sifati va foydaliligini bevosita baholash imkoniyatiga ega.

Resurslardan samarali foydalanish ham muhim mezonlardan biri bo'lib, ijtimoiy xizmatlarni tashkil etishda ajratilgan mablag' va inson resurslarining eng yaxshi yo'naltirilishini talab etadi. Samarali rejalashtirilgan va optimallashtirilgan xizmatlar byudjetni tejash bilan birga, katta auditoriyaga foyda keltirishi mumkin.

Shuningdek, ijtimoiy ishning davomiyligi va barqarorligi ta'minlanmasa, qisqa muddatli yutuqlarning jamiyatga uzoq muddatli ta'siri bo'lmazligi mumkin. Shuning uchun xizmatlarning barqarorligini ta'minlash ham ijtimoiy ish samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

Ijtimoiy adolat va inklyuzivlik prinsiplarini amalga oshirish orqali ijtimoiy xizmatlarning hamma uchun ochiqligi va teng imkoniyatlar yaratish muhim vazifalardan biridir. Ijtimoiy sohada diskriminatsiya va kamsitishlarning oldini olish xizmatlarning samaradorligini oshirishga yordam beradi. Shuningdek, zamonaviy innovatsion yondashuvlar ijtimoiy xizmatlarning sifatini yaxshilashga imkon beradi. Yangi texnologiyalar va raqamli platformalarning joriy etilishi xizmatlarning tezkor va qulay bo'lishiga xizmat qiladi.

Xulosa qilib aytganda, ijtimoiy ish samaradorligini oshirish uchun tizimli yondashuv, rejalashtirish va zamonaviy texnologiyalarni qo'llash muhimdir. Yuqorida keltirilgan mezonlar asosida xizmatlar baholanib, kelgusida ularning yanada samaraliroq bo'lishi uchun takomillashtirish choralari ko'rilishi kerak. Ijtimoiy ishning rivojlanishi esa jamiyatdagi ijtimoiy tenglik va farovonlikni oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Sulaymon Amirqulovich Xaydarov. (2024). O'quvchilarni tarbiyashda ijtimoiy fanlarni o'qitishni didaktik imkoniyatlari. SCIENCE AND EDUCATION SCIENTIFIC JOURNAL. 5.1.B.271-275.
2. Хайдаров, С. (2023). Педагогик faoliyatda o'qituvchi o'zida kompetentlik sifatlarini shakllantirishi. Цифровизация современного образования: проблема и решение, 1(1), 64–67.
3. Хайдаров, С. А. (2023). ТАРИХ ДАРСЛАРИДА САНЪАТ АСАРЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ УСУЛЛАРИ. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 3(1/2), 92-96.
4. Хайдаров С. (2024). Spiritual influence on child education in families. Web of Teachers: Inderscience Research. 2 (11). 203-205.

5. Хайдаров С. (2025). Оилаларда фарзанд тарбиясига руҳий таъсир ўтказиш. Modern Education and Development. 3 (17). 23-27.
6. Khaydarov S.A. (2025). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. Modern Education and Development. 3 (17). 28-33.
7. Xaydarov S.A. (2025). Ijtimoiy-gumanitar fanlarda raqamli metodlardan foydalanish yo'llari. NEW RENAISSANCE international scientific journal. 2(1). 91-94.
8. Xaydarov S.A. (2025). Yoshlarda vatanparvarlik hissinini tarbiyalashda Boburnoma asariga ishlangan miniatyuralarning ahamiyati. Til va adabiyot.uz. 2.11-12.